

Havs och Vatten myndigheten

Förbud mot handel med invasiva främmande växter

Information till dig som handlar med växter.

Invasiva främmande arter är reglerade inom EU med bland annat import- och försäljningsförbud. Det finns övergångsbestämmelser för handeln som gäller under ett år från det att växten har listats som en invasiv främmande art inom EU.

gul skunkkalla

smal vattenpest

kabomba

Invasiva främmande arter

En främmande art är en växt, ett djur, en svamp eller en mikroorganism som har introducerats utanför sitt naturliga utbredningsområde med mänsklig hjälp. Introduktionen kan vara avsiktlig, för att berika våra trädgårdar eller våra hem. Främmande arter kan även spridas av misstag, som medpassagerare med andra växter och jord eller som rymlingar från trädgårdar. De flesta arter innebär inget problem, men en del främmande arter har egenskaper som kan orsaka stor skada i sin nya miljö, till exempel genom att konkurrera ut andra arter. Dessa kallas för invasiva främmande arter.

De är ofta tåliga, förökar sig effektivt och växer snabbt

Problemet med invasiva främmande arter växer i takt med växande världshandel, det ökande resandet och klimatförändringarna. Det är idag ett av de största hoten mot biologisk mångfald och orsakar redan stora samhällskostnader. Sverige har hittills varit relativt förskonat men när klimatzonerna förskjuts i landet får växter från varmare länder lättare att etablera sig och bli invasiva.

Några av världens värsta invasionsarter är vattenväxter som flyttats mellan länder och kontinenter för att de ansetts ha värde som prydnad eller som skydd för fiskyngel. Ett exempel är sjögull som breder ut sig i flera sjöar och vattendrag i södra Sverige.

Vilka regler gäller för EU-listade invasiva främmande arter?

EU-förordningen har tillkommit för att förhindra att de listade arterna kommer ut i naturen och orsakar skada.

De invasiva främmande arterna som är listade på förteckningen är reglerade med importförbud och det är förbjudet att sälja, odla, föda upp, transportera, använda, byta eller hålla levande exemplar av dessa arter, samt att släppa ut dem i naturen.

Det finns övergångsbestämmelser för dig som är handlare, vilka gäller i ett år efter att arten har listats som invasiv främmande art inom EU, men när det året har passerat råder förbud att sälja eller överlåta arterna även för kommersiella handlare.

Vad innebär övergångsbestämmelserna för kommersiella lager?

Som kommersiell handlare kan du sälja eller på annat sätt överlåta levande listade arter till privatpersoner fram till ett år efter att växten listats som invasiv främmande växt inom EU förutsatt att arten:

- köpts in före det datum då den listades inom EU,
- inte förökas,
- hålls under så säkra förhållanden att växten inte kan sprida sig och etablera sig utanför lagret.

sidenört

vattenhyacint

fjäderborstgräs

Det är också tillåtet att under en tvåårsperiod hålla och transportera invasiva främmande arter för att sälja eller överlämna dem till särskilda verksamheter som har tillstånd för att ta emot dem, exempelvis forskningsverksamheter. Under samma period är det tillåtet att transportera exemplar av arten till anläggning för destruktion.

Hur ska man hantera invasiva främmande arter om man vill göra sig av med dem?

Det bästa sättet att göra sig av med invasiva växter är att förbränna dem. Hör av dig till avfallsstationen och kontrollera att de tar emot organiskt material för förbränning och förslut materialet väl vid transport så att växtdelar eller fröer inte sprids. I undantagsfall kan invasiva främmande arter komposteras. Arter som sprider sig med rötter eller frön ska aldrig läggas direkt på komposten. Blöt ner plantorna och lägg dem i en sluten plastpåse för att ruttna, och släng sedan avfallet på komposten. Använd täckta komposter så att fragment inte kan blåsa iväg och bidra till nyetableringar. Lämna eller släng aldrig invasiva främmande växter i naturen.

Undantag för arter som har stor spridning

Det finns särskilda regler för EU-listade arter som redan har stor spridning, och där utrotning i naturen inte bedöms vara en kostnads- och nyttoeffektiv åtgärd.

Användning av reglerna för att förhindra spridning av dessa arter kan anpassas efter landets speciella omständigheter och ska presenteras i nationella hanteringsprogram.

Fler invasiva främmande arter kommer att listas

Nya arter kan föreslås till EU-förteckningen både av medlemsstaterna och av EU-kommissionen. Enligt förordningen krävs det en fullständig riskbedömning för att lista en art, det vill säga att den bedöms som en invasiv och främmande art enligt kraven i EU-förordningen.

Det pågår ständigt diskussioner mellan EU-kommissionen och medlemsstaterna om att lista ytterligare arter. När en art har en av EU godkänd riskbedömning, ska medlemsstaterna i nästa steg beakta kostnader och nyttor med att lista arten, vartefter röstning sker.

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten informerar regelbundet intresse- och branschorganisationer om de invasiva främmande arter som föreslås, samt om det nationella genomförandet av EU-förordningen.

Aktuell förteckning över vilka arter som är EU-listade hittar du på

www.naturvardsverket.se och

www.havochvatten.se

Hjälp till att stoppa spridningen av invasiva främmande arter

- håll dig uppdaterad om vilka arter som är invasiva
- ta bort dem ur sortimentet
- gör dig av med dem på ett säkert sätt
- upplys dina kunder om invasiva växter

**Havs
och Vatten
myndigheten**